

ISSN 2299-0356

Filozoficzne Aspekty Genezy — 2021, t. 18

Philosophical Aspects of Origin

s. 83–87

<https://doi.org/10.53763/fag.2021.18.10>

PRZEKŁAD / TRANSLATION

Gordon C. Mills

University of Texas Medical Branch, Galveston

Michael J. Behe i teoria inteligentnego projektu *

Received: July 5, 2021. Accepted: August 7, 2021. Published online: April 15, 2022.

Abstrakt: Twierdząc, że Michael B. Roberts, autor tekstu zestawiającego poglądy Williama Bucklanda i Michaela J. Behe’ego na temat projektu, błędnie przedstawił stanowisko tego drugiego. Roberts odniósł się do zaproponowanej przez Behe’ego „idei dwuaspektowego stworzenia”, która „w części dotyczy [...] tego, co zaprojektowane, a w części tego, co pojmowane naturalistycznie”. Roberts pisał o koncepcji dwuaspektowego stworzenia, natomiast Behe dostrzegł trzy aspekty: pierwszy dotyczy struktur lub procesów, które noszą wyraźne znamiona projektu; drugi obejmuje struktury lub procesy, co do których nie można z całą pewnością orzec, że zostały zaprojektowane; trzeci dotyczy struktur lub procesów, które można wyjaśnić zdarzeniami przypadkowymi. Główny argument krytyczny Roberta nie podważa trój aspektowego podejścia, które przyjmuje Behe.

Słowa kluczowe:

Michael B. Roberts;
Michael J. Behe;
teoria inteligentnego projektu;
idea dwuaspektowego stworzenia

Behe and Intelligent Design Theory

Abstract: In Michael Roberts article comparing Buckland’s (1832) “Design” with that of Michael Behe, I believe Roberts fails to properly portray Behe’s position. He refers to Behe’s “two-tier view of creation, part designed and part naturalistic”. Rather than a two-tiered view as described by Roberts, Behe’s view is really three tiered: (1) Those structures or processes that show clear evidence of design; (2) those structures or processes where the evidence is

Keywords:

Michael B. Roberts;
Michael J. Behe;
intelligent design theory;
two-tier view of creation

* Gordon C. MILLS, „Behe and Intelligent Design Theory”, *Perspectives on Science and Christian Faith* 2001, Vol. 53, No. 1, s. 68–69, <https://tiny.pl/9nnrm> [15.06.2021]. Z języka angielskiego przełożył Grzegorz MALEC.

insufficient to make a statement; and (3) those that may be explained by chance events.

Twierdzę, że Michael B. Roberts, autor tekstu zestawiającego poglądy Williama Bucklanda^{*} i Michaela J. Behe'ego¹ na temat projektu,² błędnie przedstawił stanowisko tego drugiego. Roberts odniósł się do zaproponowanej przez Behe'ego „idei dwuaspektowego stworzenia”, która „w części dotyczy [...] tego, co zaprojektowane, a w części tego, co pojmowane naturalistycznie”.³ Stanowisko amerykańskiego biochemika jest bardzo podobne do mojego — podobnie jak Behe przedstawiłem świadectwa przemawiające za tym, że pewne procesy zostały zaprojektowane, starałem się jednak unikać wniosku, że inne procesy nie zostały zaprojektowane.³ W gruncie rzeczy zwróciłem uwagę na twierdzenie tradycyjnie kojarzone z chrześcijaństwem, „że Bóg stwarza, podtrzymuje i udoskonala wszystkie procesy naturalne”.

W omawianym artykule Roberts cytuje następującą wypowiedź Behe'ego: „Jeśli daną strukturę biologiczną da się wyjaśnić za pomocą tych praw [przyrody], to nie możemy wyciągnąć wniosku, że została ona zaprojektowana”.⁴ Następnie Roberts sugeruje, że powyższe twierdzenie Behe'ego jest równoznaczne ze zdaniem, że „nie została zaprojektowana”. Uważam, że drugi z aspektów, o których mowa była wyżej, dotyczy tej części przyrody, gdzie świadectwa są po prostu niewystarczające, aby wyraźnie dało się stwierdzić, czy dany proces lub struktura jest skut-

^{*} (Przyp. tłum.) Autor nawiązuje do odczytu Williama Bucklanda, który miał miejsce 23 czerwca 1832 roku na spotkaniu Towarzystwa Brytyjskiego. Por. też William BUCKLAND, *Geology and Mineralogy Considered with Reference to Natural Theology. Treatise VI*, Vol. I–II, William Pickering, London 1836.

¹ Por. Michael J. BEHE, *Czarna skrzynka Darwina. Biochemiczne wyzwanie dla ewolucjonizmu*, przeł. Dariusz Sagan, *Seria Inteligentny Projekt*, Fundacja En Arche, Warszawa 2020.

² Por. Michael B. ROBERTS, „Zaprojektowany do drapania? Zestawienie poglądów Williama Bucklanda (1832) i Michaela J. Behe'ego na temat projektu”, przeł. Grzegorz Malec, *Filozoficzne Aspekty Genezy* 2021, t. 18, s. 55–81, <https://doi.org/10.53763/fag.2021.18.7>.

³ (Przyp. tłum.) ROBERTS, „Zaprojektowany do drapania...”, s. 77.

⁴ Por. Gordon C. MILLS, „A Theory of Theistic Evolution as an Alternative to the Naturalistic Theory”, *Perspectives on Science and Christian Faith* 1995, Vol. 47, No. 2, s. 112–122, <https://tiny.pl/9nnrv> [15.06.2021].

⁵ BEHE, *Czarna skrzynka Darwina...*, s. 233. Por. też ROBERTS, „Zaprojektowany do drapania...”, s. 66.

kiem projektu, czy wręcz przeciwnie. Podobnie jak Behe posiadamy wykształcenie biochemiczne i podobnie jak on uznaję rolę przypadku (na przykład przy zachodzeniu mutacji). Zgodnie twierdzimy, że przypadek nie jest wystarczającym wyjaśnieniem wielu złożonych procesów czy struktur organizmów żywych.

Roberts odniósł się do dwóch struktur, o których Behe miał powiedzieć, że powstały na drodze przypadku: błon komórkowych i hemoglobiny. W tym kontekście Behe wyraził się następująco: „niełatwo wywnioskować inteligentny projekt na podstawie błony komórkowej”⁵ oraz „Mając za punkt wyjścia mioglobinę, mogę stwierdzić, że hemoglobina dostarcza takiego samego świadectwa empirycznego jak zarys twarzy człowieka na powierzchni Księżyca: może intrygować, lecz jest niezbyt przekonujące”.⁶ Autor **Czarnej skrzynki Darwina** nie twierdzi, że na pewnym poziomie mogły one nie być zaprojektowane, lecz jako rozważny naukowiec nie dostrzega dostatecznie mocnych świadectw, aby w tym przypadku argumentować na rzecz projektu. Mógłbym teraz pójść o krok dalej i zauważyć, że w przypadku błon komórkowych i hemoglobiny istnieją wiarygodne świadectwa na rzecz projektu — złożoność sekwencji aminokwasów w cząsteczkach białkowych błon oraz w łańcuchach alfa, beta i gamma hemoglobiny. W jednej ze swoich wcześniejszych prac Behe zwrócił uwagę na złożoność sekwencji aminokwasów w białkach.⁷

W poprzednim artykule zaproponowałem trzy możliwe poziomy, na których Stwórca mógł wprowadzać projekt do organizmów.⁸ Można je krótko przedstawić w sposób następujący: poziom A — „każdy z tych procesów i każda ścieżka łącząca różne punkty w przestrzeni możliwych stworzeń zostały świadomie zaprojektowane i zapewnione przez Stwórcę charakteryzującego się nieograniczoną inteligencją”;⁹ poziom B — „organizmy posiadają wrodzoną zdolność do organizowania się w obrębie linii rozwojowych, które w dużej mierze zostały z góry okre-

---

⁵ BEHE, **Czarna skrzynka Darwina...**, s. 236.

⁶ BEHE, **Czarna skrzynka Darwina...**, s. 237.

⁷ Por. Michael J. BEHE, „Experimental Support for Regarding Functional Classes of Proteins to be Highly Isolated from Each Other”, w: John BUELL and Virginia HEARN (eds.), **Darwinism: Science or Philosophy? Proceedings of a Symposium Entitled Darwinism: Scientific Inference or Philosophical Preference?**, Foundation for Thought and Ethics, Richardson 1994, s. 60–71.

⁸ Por. Gordon C. MILLS, „Similarities and Differences in Mitochondrial Genomes: Theistic Interpretations”, *Perspectives on Science and Christian Faith* 1998, Vol. 50, No. 4, s. 286–291, <https://tiny.pl/9nnr6> [15.06.2021].

ślone przez informację zawartą w genomie lub przez genom wykorzystywaną”;¹⁰ poziom C — „w historii powstawania i rozwoju organizmów żywych występował ciągły dopływ nowej informacji genetycznej, za który odpowiadała przyczyna inteligentna”.¹¹ Behe definiuje nieredukowalną złożoność w sposób następujący: „pojedynczy system składający się z poszczególnych, dobrze dopasowanych, oddziałujących ze sobą części, które biorą udział w pełnieniu podstawowej funkcji układu, a usunięcie jakiegokolwiek z tych części powoduje, że system przestaje sprawnie funkcjonować”.¹² Ta definicja jest stosunkowo wąska i najpewniej jest bliższa poziomowi C, ale jej celem z pewnością nie jest wykluczenie poziomów A i B, które opisałem za pomocą wypowiedzi Howarda J. Van Tilla i Michaela A. Coreya.

Dlatego też całkowitym nieporozumieniem jest twierdzenie, że teoretycy projektu muszą uznać dany proces lub strukturę albo za zaprojektowaną, albo za niezaprojektowaną. Roberts pisał o koncepcji dwuaspektowego stworzenia, natomiast Behe dostrzegł trzy aspekty: pierwszy dotyczy struktur lub procesów, które noszą wyraźne znamiona projektu; drugi obejmuje struktury lub procesy, co do których nie można z całą pewnością orzec, że zostały zaprojektowane; trzeci dotyczy struktur lub procesów, które można wyjaśnić zdarzeniami przypadkowymi. Główny argument krytyczny Roberta nie podważa trójaspektowego podejścia, które przyjmuje Behe.

Gordon C. Mills

Bibliografia

BEHE Michael J., **Czarna skrzynka Darwina. Biochemiczne wyzwanie dla ewolucjonizmu**, przeł. Dariusz Sagan, *Seria Inteligentny Projekt*, Fundacja En Arche, Warszawa 2020.

BEHE Michael J., „Experimental Support for Regarding Functional Classes of Proteins to be Highly Isolated from Each Other”, w: BUELL and HEARN (eds.), **Darwinism: Science or Phi-**

⁹ Howard J. VAN TILL and Phillip E. JOHNSON, „God and Evolution: An Exchange”, *First Things* 1993, June/July, s. 38 [32–41].

¹⁰ Michael A. COREY, **Back to Darwin: The Scientific Case for Deistic Evolution**, University Press of America, Lanham 1994, s. 309.

¹¹ MILLS, „A Theory of Theistic Evolution...”, s. 114.

¹² BEHE, **Czarna skrzynka Darwina...**, s. 54.

osophy..., s. 60–71.

BUCKLAND William, **Geology and Mineralogy Considered with Reference to Natural Theology. Treatise VI**, Vol. I–II, William Pickering, London 1836.

BUELL John and HEARN Virginia (eds.), **Darwinism: Science or Philosophy? Proceedings of a Symposium Entitled Darwinism: Scientific Inference or Philosophical Preference?**, Foundation for Thought and Ethics, Richardson 1994.

COREY Michael A., **Back to Darwin: The Scientific Case for Deistic Evolution**, University Press of America, Lanham 1994.

MILLS Gordon C., „A Theory of Theistic Evolution as an Alternative to the Naturalistic Theory”, *Perspectives on Science and Christian Faith* 1995, Vol. 47, No. 2, s. 112–122, <https://tiny.pl/9nnrv> [15.06.2021].

MILLS Gordon C., „Similarities and Differences in Mitochondrial Genomes: Theistic Interpretations”, *Perspectives on Science and Christian Faith* 1998, Vol. 50, No. 4, s. 286–291, <https://tiny.pl/9nnr6> [15.06.2021].

ROBERTS Michael B., „Zaprojektowany do drapania? Zestawienie poglądów Williama Bucklanda (1832) i Michaela J. Behe’ego na temat projektu”, przeł. Grzegorz Malec, *Filozoficzne Aspekty Genezy* 2021, t. 18, s. 55–81, <https://doi.org/10.53763/fag.2021.18.7>.

VAN TILL Howard J. and JOHNSON Phillip E., „God and Evolution: An Exchange”, *First Things* 1993, June/July, s. 32–41.